

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
NIP: 7010494958
REGON: 362006278
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz

Warszawa, 1 kwietnia 2016 r.

Departament Gospodarki Odpadami
Ministerstwo Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Dotyczy: nowelizacji dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami

Szanowni Państwo,

Odnosząc się do obszarów omawianych na spotkaniu w dniu 31 marca 2016 r. w Ministerstwie Środowiska dot. implementacji 6 dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami w kontekście Gospodarki o Obiegu Zamkniętym, Związek Pracodawców EKO-PAK pozwala sobie zwrócić uwagę na poniższe zagadnienia.

Nowelizacja dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami, zaproponowana przez Komisję Europejską w ramach pakietu Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (*Circular Economy Package*), zwanym dalej CEP, stwarza wyjątkową szansę na zbudowanie w Polsce efektywnego systemu gospodarki odpadami, uwzględniającego potrzeby wszystkich jego uczestników. Środowisko przedsiębiorców uważa, że inicjatywa Unii Europejskiej może mieć istotny wpływ na poprawę obecnej sytuacji w Polsce, która w opinii wielu uczestników rynku aktualnie wymaga głębokiej naprawy, a jej dotychczasowy stan stwarza poważne ryzyko niezrealizowania celów określonych przez CEP. Konieczne jest jednak, aby przyjęte przepisy na poziomie UE były precyzyjne i przejrzyste tak aby transpozycja tych przepisów, z którą będziemy musieli się zmierzyć w najbliższej przyszłości w Polsce, nie stwarzała pola do interpretacji a co za tym idzie gwarantowała równe zasady konkurencji poszczególnych uczestników.

Obecnie funkcjonujące regulacje nie są gwarantem takiej zasady. Ze względu na zakres potencjalnych zmian systemowych stoimy więc na stanowisku, iż pomimo stosunkowo odległego horyzontu czasowego nakreślonego w CEP, prace w zakresie naprawy systemu powinny zostać rozpoczęte jak najszybciej i uwidocznione już na etapie obecnie trwającej aktualizacji KPGO i WPGO. Z tego też względu pragniemy także zwrócić uwagę, że Polska nie została określona na liście krajów wymienionych w art. 11, ust.3 projektu zmiany dyrektywy 2008/98/WE aby móc ubiegać się o rozszerzenie terminów w zakresie realizacji celów związanych z osiągnięciem poziomów recyklingu co może być kluczowe z punktu widzenia określonych celów.

Poniżej odnosimy się szczegółowo do omawianych na spotkaniu obszarów.

1. Wysokość celów dotyczących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych i opakowaniowych wraz z metodyką ich obliczania

Bez ściśle określonych celów na poziomie UE i później drogi dojścia do tych celów na poziomie Polski, wyznaczającej kierunek działania, debata o wprowadzeniu na poziomie UE Gospodarki o Obiegu Zamkniętym stanie się ściśle teoretyczną.

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

**ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
NIP: 7010494958
REGON: 362006278
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz**

Zaproponowane cele są ambitne. Dyskusja na temat ich poziomów nadal jest prowadzona w wielu instytucjach i organizacjach w UE, natomiast realizacja celów dot. recyklingu odpadów komunalnych i opakowaniowych wydaje się możliwa jedynie pod warunkiem zaimplementowania regulacji CEP w Polsce w możliwie krótkim czasie.

Odpady opakowaniowe po opakowaniach jednostkowych stanowią istotną część odpadów komunalnych. Z tego też powodu poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych i opakowaniowych powinny być ze sobą ściśle powiązane. Korelacja ta powinna również zostać zachowana z poziomem składowania, mając jednak na uwadze możliwość zrealizowania tego celu w 2030 roku.

Bardzo istotnym instrumentem mającym wpływ na zwiększenie selektywnej zbiórki i osiągnięcie celów przygotowania do ponownego użycia oraz recyklingu odpadów komunalnych, a w tym odpadów opakowaniowych, są regulacje dot. określenia sposobów zbierania (standardów) tych odpadów na poziomie gospodarstwa domowego lub innego miejsca powstawania takich odpadów. Odpady te następnie muszą być przetwarzane tylko w dedykowanych instalacjach. Unifikacja standardów zbiórki selektywnej na poziomie polskich regulacji może mieć fundamentalne znaczenie dla efektywności tego procesu a tym samym jego wpływu na realizację celów w zakresie recyklingu i ponownego użycia.

Innym instrumentem mogącym wpłynąć na wzrost ilości odpadów wykorzystywanych jako zasoby mogłyby być również narzędzia z obszaru np. podatkowego podchodzące w sposób preferencyjny do podmiotów przetwarzających odpady surowcowe i je wykorzystujące. Niezbędne jest także opracowanie mechanizmów prawych wspierających rozwój instalacji do recyklingu odpadów surowcowych w szczególności tworzy sztucznych.

Należy również zwrócić uwagę na samą definicję odpadów komunalnych zawartą w CEP, która powinna być doprecyzowana. Powinno zostać określone, że odpadem komunalnym nie są odpady związane z działalnością przemysłową lub usługową przedsiębiorców ani odpady związane z przemieszczeniem wszelkich dóbr czyli np. odpady opakowaniowe zbiorcze i transportowe (aktualnie występuje brak takiego doprecyzowania).

2. Wymagania w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta

Uważamy, iż wprowadzenie w Polsce regulacji zaproponowanych przez CEP dla systemów opartych o zasadę Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP) jest celowe i stanowić będzie jakościową zmianę ich dotychczasowego funkcjonowania w Polsce w każdym z rodzajów odpadów, a w szczególności w opakowaniach. Art. 8a z propozycji nowelizacji Dyrektywy Ramowej o odpadach podkreśla kluczową rolę dialogu i wynikającego z tego procesu właściwego podziału ról i odpowiedzialności pomiędzy poszczególnymi uczestnikami systemu ROP. Poprzez podział ról należy rozumieć konieczność określenia odpowiedzialności organizacyjnej i finansowej dla każdego z tych uczestników.

W warunkach Polskich będzie to szczególnie istotne ze względu na nowe uwarunkowania prawne (zmiany wprowadzone Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) określające nową rolę dla samorządów. Jedną z fundamentalnych zmian, zbieżną z CEP, powinno być wprowadzenie jasno zdefiniowanej odpowiedzialności finansowej wprowadzających produkty w opakowaniach na rynek i ich partycypację w kosztach związanych bezpośrednio ze selektywną zbiórką i przygotowaniem do dalszego zagospodarowania tak zebranych frakcji odpadów według określonych zasad. Mechanizmy, o których mowa powyżej, powinny zostać przygotowane, skonsultowane i następnie wprowadzone do nowych regulacji. Chcemy jednakże podkreślić, iż aby mechanizm ten mógł funkcjonować, regulacja musi umożliwić przedsiębiorcom wpływ na poziom ponoszonych kosztów związanych z tymi procesami a więc na ich efektywność.

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

**ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
NIP: 7010494958
REGON: 362006278
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz**

Obecny projekt CEP zawiera wiele dodatkowych, w naszej opinii bardzo korzystnych rozwiązań w przypadku wdrożenia systemu opartego na ROP, jak np. wprowadzenie określonego zestawu wymagań dla organizacji wprowadzających ROP w imieniu przedsiębiorców (art 8a pkt 3), konieczność wprowadzenia silnej niezależnej instytucji nadzorującej działanie systemu, ze szczególnym odniesieniem do warunków wolnokonkurencyjnych, a także jednolitego systemu raportowania. Kierunki te w naszej opinii nie powinny być istotnie modyfikowane na poziomie CEP, gdyż ich implementacja dla systemu w Polsce będzie korzystna, co powinno skutkować powstaniem systemu przejrzystego, umożliwiającego rzetelne wywiązywanie się Polski z nałożonych obowiązków, a przedsiębiorcom funkcjonowanie na rynku gdzie zasady konkurencji są zagwarantowane i przestrzegane.

Doceniając więc znaczenie rozwiązań zaproponowanych w art. 8a Dyrektywy Ramowej, konieczne jest jednak doprecyzowanie niektórych pojęć tam zawartych tak, aby były one jasne, przejrzyste i nie pozostawiały pola do dowolnej interpretacji. Postulujemy więc:

- a) włączenie przedsiębiorców (wprowadzających) w platformy dialogowe uczestników rynku gospodarki odpadami,
- b) w obszarze finansowanym przez przedsiębiorców w ramach Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta, zastąpienie sformułowania „całości kosztów” sformułowaniem „następujących kosztów” wraz z enumeratywnym wyliczeniem rodzaju pokrywanych kosztów, przy **usunięciu z takiego katalogu kosztów „przetwarzania” odpadów** będącego procesem najbardziej nieprecyzyjnym i niedookreślonym.

Aby sprostać ambitnym celom w zakresie recyklingu odpadów opakowaniowych zaproponowanym przez Komisję Europejską w nowelizowanej *Dyrektywie o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (PPWD)*, coraz więcej opakowań i odpadów opakowaniowych musi być z roku na rok selektywnie zbierane i poddawane procesom recyklingu. Postulujemy zatem także **wprowadzenie obowiązku selektywnego zbierania wszystkich odpadów opakowaniowych** w postaci zawarcia w Dyrektywie PPWD (94/62/EC) odnośnych zapisów, które zobligują Państwa Członkowskie do zbudowania takich systemów zarządzania odpadami opakowaniowymi, które zagwarantują, **wszystkie opakowania i odpady opakowaniowe będą podlegały procesom selektywnego zbierania.**

Zapis zobowiązujący Państwa Członkowskie do ustanowienia systemów zapewniających zbieranie wszystkich opakowań i odpadów opakowaniowych stworzy przesłanki dla wygenerowania odpowiedniego poziomu inwestycji, który zabezpieczy stałą podaż wartościowych surowców wtórnych do gospodarki. Taki zapis zapewni również, że systemy zbierania będą spójne i zharmonizowane.

Jeśli jednak systemy zostaną zaprojektowane tak, że same będą mogły wybierać to, co chcą zbierać, istnieje poważne ryzyko, że zamiast dokonać zdecydowanego kroku w kierunku Gospodarki o Obiegu Zamkniętym, wykonają one krok wstecz. Z naszego doświadczenia wynika, że tam gdzie systemy zbierania obejmują możliwie najszerszy zakres opakowań, odnotowuje się najwyższe wskaźniki recyklingu.

Podsumowując, poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych ulegają istotnemu zwiększeniu wraz ze wzrostem wolumenu odpadów opakowaniowych (we wszystkich kategoriach), który podlega selektywnej zbiórce. Należy więc stworzyć warunki dla selektywnego zbierania wszystkich opakowań i odpadów opakowaniowych. Konieczne jest również stworzenie odpowiednich zachęt dla innowacji w obszarze sortowania i recyklingu poprzez wsparcie najbardziej efektywnych i zaawansowanych technologii w tych obszarach.

Bazując więc na zebranych doświadczeniach na przestrzeni okresu 2002 – 2015 i propozycjach zawartych w CEP, powinniśmy doprowadzić do zaprojektowania nowych znacznie bardziej efektywnych rozwiązań systemowych regulujących gospodarowanie odpadami.

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

**ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
NIP: 7010494958
REGON: 362006278
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz**

Obecnie część przedsiębiorców (tych wprowadzających opakowania na rynek) podjęła prace mające na celu dokonanie analizy sytuacji obecnej i na tej podstawie sformułowanie wniosków i zaproponowanie ewentualnych kierunków co do niezbędnych zmian mających na celu stworzenie nowego systemu opartego na ROP w obszarze opakowań. Koncepcja ta jest już analizowana wspólnie z wieloma uczestnikami systemu i mamy nadzieję na możliwość jej skonsultowania z Ministerstwem Środowiska i nawiązania ścisłej współpracy z Ministerstwem w celu jej doszczegółowienia.

3. Cel w zakresie składowania odpadów komunalnych

Składowanie jest najtańszym, ale też najbardziej szkodliwym dla środowiska sposobem zagospodarowania odpadów komunalnych a co najważniejsze sposobem marnotrawiącym zasoby zawarte w odpadach. Wysokie poziomy składowania (nie mobilizujące do jego ograniczania) stawiają pod znakiem zapytania ideę Gospodarki o Obiegu Zamkniętym.

Uważamy, iż składowanie odpadów, ze względu na przyczyny opisane powyżej, powinno zostać w Państwach Członkowskich UE ograniczane do niezbędnego minimum. Ten kierunek regulacji UE może stanowić duże wyzwanie dla Polski, gdzie ta forma zagospodarowania odpadów wciąż dominuje ze szkodą dla licznych zainteresowanych sektorów gospodarki. Odpady, które nadają się do recyklingu, powinny być do takiego recyklingu kierowane. Składowanie jest dodatkowo silnym czynnikiem demotywuującym prowadzenie zbiórki selektywnej w odpowiedni sposób dla samego mieszkańca jak i innych uczestników systemu.

Ograniczenie składowania odpadów wymaga jednak szeregu działań ze strony tak samorządów, jak i innych interesariuszy rynku gospodarki odpadami. W ciągu najbliższych lat musimy w Polsce wykonać ogromny wysiłek w celu poprawienia efektywności zbiórki frakcji surowcowych z odpadów komunalnych jak i wysiłek po stronie przygotowania tych frakcji do dalszego zagospodarowania w postaci przygotowania do ponownego użycia lub recyklingu. W naszej opinii pomocne w tym zakresie będzie wprowadzenie nowego modelu stosowania zasady ROP w opakowaniach, a także w innych obszarach. Działania te powinny iść w parze z instrumentami wymuszającymi ograniczenie składowania. Uważamy, iż regulacje zawarte w CEP zgodne są z tym podejściem. Rozważyć jednak należy czy Polska już w 2030 roku będzie w stanie spełnić cele tam zawarte w zakresie składowania, na który to cel mają istotny wpływ również np. frakcje biodegradowalne.

Drastyczne ograniczenie składowania przy jednoczesnych bardzo ambitnych poziomach recyklingu przewidzianych na 2030 r. i obecnej infrastrukturze nastawionej na spalanie odpadów z odzyskiem energii (poniesiono wszak ogromne nakłady inwestycyjne w naszym kraju na nowoczesne i wydajne spalanie), wymagałoby znowu olbrzymich nakładów inwestycyjnych aby dostosować całą infrastrukturę do potrzeb recyklingu i rozwoju produktów bazujących na „surowcach wtórnych”. Tak więc jest jasne, że Polska będzie potrzebowała więcej czasu na implementację regulacji CEP (patrz poziomy), aby uniknąć destabilizacji z negatywnymi efektami gospodarczych.

Związek Pracodawców Przemysłu Opakowań
i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK
ul. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa
biuro@eko-pak.biz

Krzysztof Baczyński
K. Baczyński
PREZES ZARZĄDU